

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

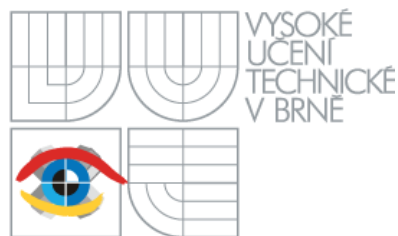
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ART

ATELIÉR PRODUKTOVÉHO DESIGNU
ATELIER OF PRODUCT DESIGN

FAKULTA
VÝTVARNÝCH
UMĚNÍ

Dálniční odpočívadlo – odpočinková zóna
Highway rest area – relax zone

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Šimon Kiriakovský

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

akad. soch. Zdeněk Zdařil

OPONENT PRÁCE
OPPONENT

Ing. Arch. Jan Čížek

BRNO 2015

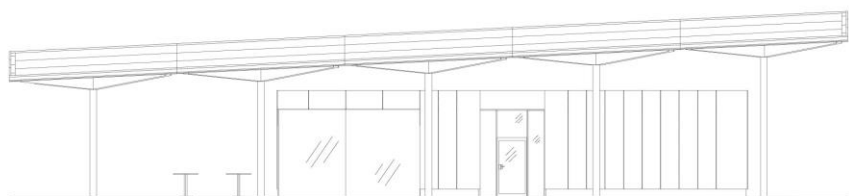
DOKUMENTACE VŠKP

OBSAH:

OBRAZOVÁ ČÁST	s. 3 - 7
TEXTOVÁ ČÁST (PÍSEMNÁ OBHAJOBA)	s. 8

OBRAZOVÁ ČÁST

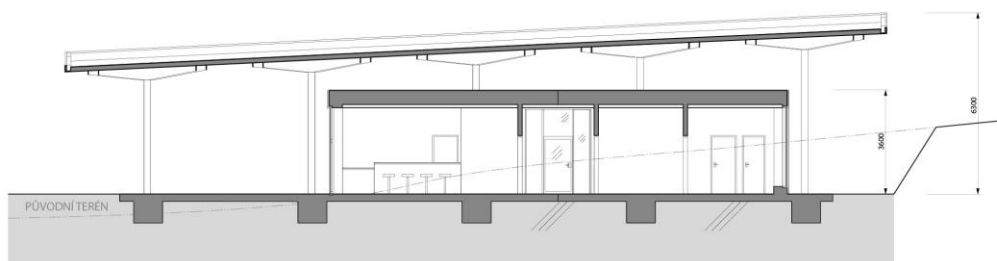
Výkresy architektonické studie.

ŠIMON KIRIAKOVSKÝ, FAVU VUT 2015

POHLED JIHOVÝCHODNÍ STUDIE DÁLNIČNÍHO ODPOČÍVADLA _1:100

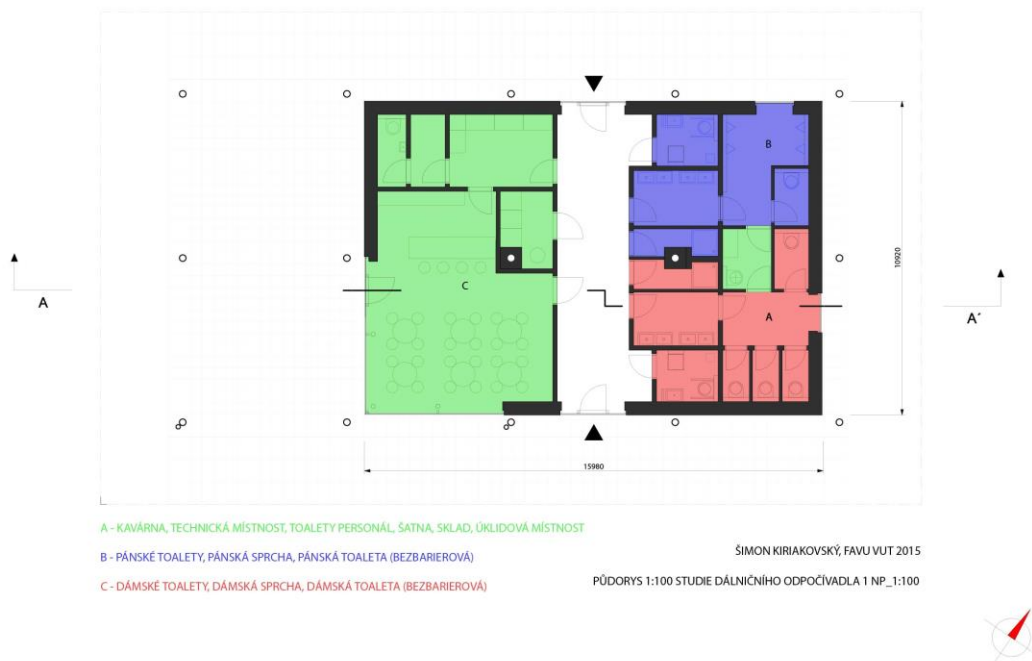
JIHOVÝCHODNÍ POHLED

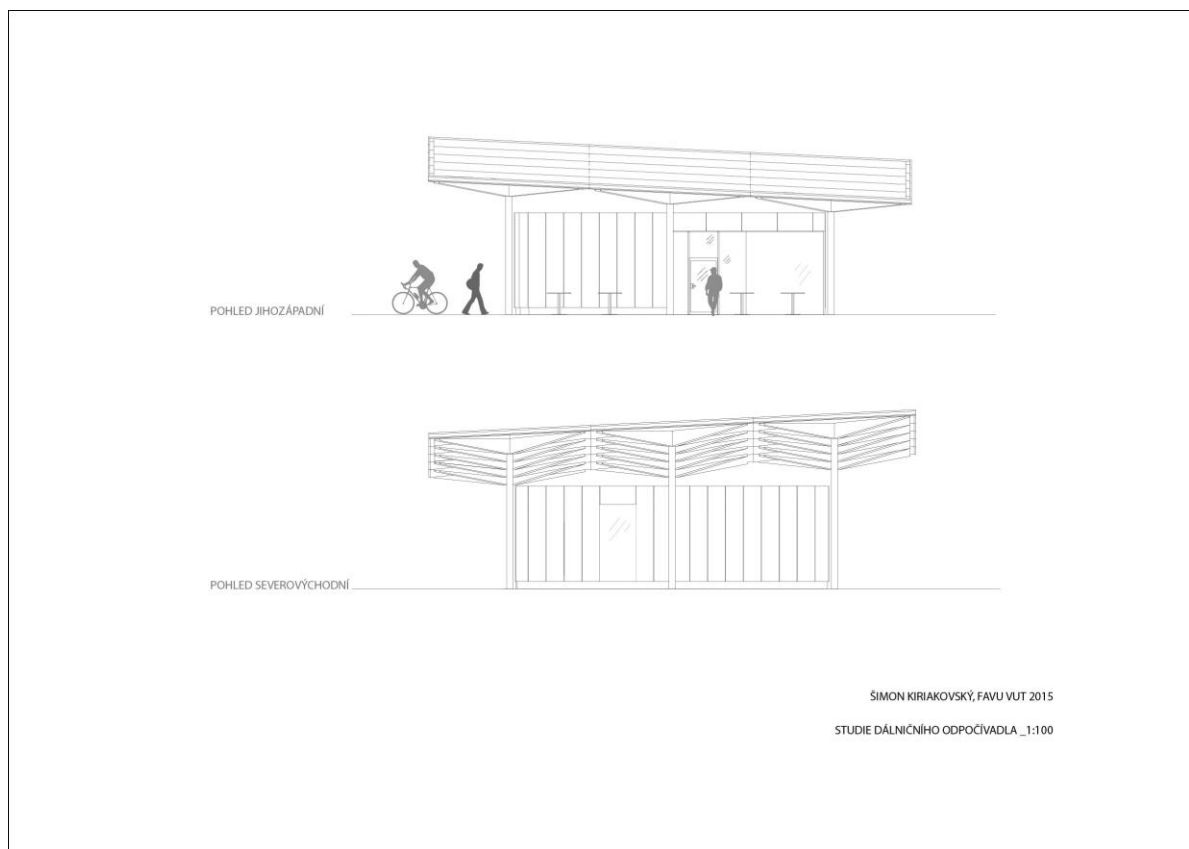
ŠIMON KIRIAKOVSKÝ, FAVU VUT 2015

ŘEZ 1:100 STUDIE DÁLNIČNÍHO ODPOČÍVADLA 1 NP_1:100

ŘEZ

PŮDORYS

JIHOZÁPADNÍ A SEVEROVÝCHODNÍ POHLED

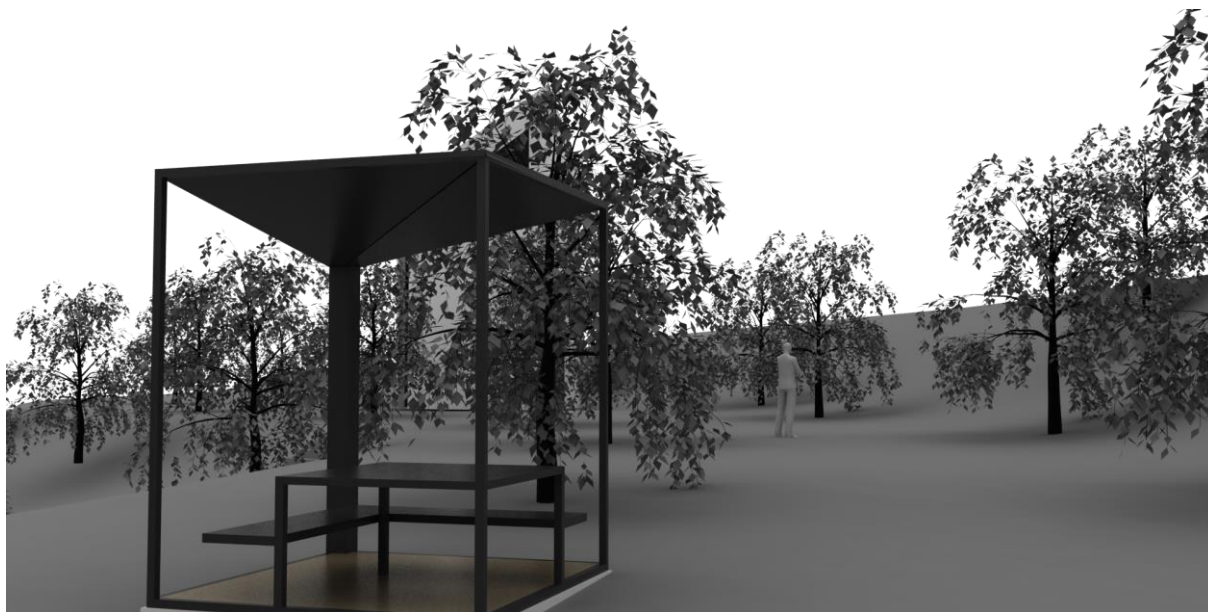
SEVEROZÁPADNÍ POHLED

ČELNÍ POHLED

BAREVNÁ VARIANTA

MOBILIÁŘ ODPOČÍVADLA

Úvod:

Tato práce se zabývá širším kontextem stavby a zařízení dálničních odpočívadel na území České republiky a v zahraničí a jejich vztahem k nejbližšímu okolí. Klade si za cíl vytvořit formát dálničního odpočívadla výrazně odlišný od současného stavu výstavby. Snaží se nalézt hlavní funkční nároky a odpovědět na ně. Zároveň si klade za cíl vyvolat diskusi o problematice dálničního odpočívadla jakožto krajinného prvku. Pokusit se o změnu stereotypního, negativního vnímání dálničního odpočívadla.

Dálniční odpočívadlo se s rozvojem automobilové dopravy v 20. století stalo jedním z aktuálních problémů architektury. Od té doby vzniká řada zajímavých realizací, některé z nich posloužily jako inspirační zdroj pro tuto práci. Například na podobě dálničního odpočívadla navrženého: **J. MAYER H. Architects** pro Gruzínské Lochini se nabízí otázka přiměřenosti stavby požadovanému účelu. Autor této práce se rozhodl pro dispozičně menší řešení s větším důrazem na větší intimitu pobytu na odpočívadle. Nicméně neusiluje o naprosto minimální prostředky k splnění funkce, tak jak je to patrné na stavbě: *Calder Woodburn Rest Area* navržené architekty ze studia: **BKK Architects & Vic Roads**. Obecně, práce tohoto studia je jedním z nejvýraznějších inspiračních zdrojů. Přesto se tato práce snaží o méně extravagantní řešení než například *Geelong Ring Road Rest Areas* od stejného studia.

Navrhované dálniční odpočívadlo je situováno na severní svah údolí řeky Labe, poblíž obce Kuks, s přímým výhledem na národní kulturní památku Hospital Kuks. Stavba plánovaného odpočívadla je navrhována pro plánovanou dálnici D 11 (R11) mezi Hradcem Králové a hranicemi s Polskem. Umístěná mezi plánovanými mimoúrovňovými křižovatkami Jaroměř-sever a Choustníkovo Hradiště na stávající komunikaci I. třídy č. 37. Odpočívadlo by tak bylo součástí obce a bylo by volně přístupné. V obci Kuks již existuje čerpací stanice pohonných hmot. V místě, které jsem si vybral pro vybudování odpočívadla, již existuje točna vozidel správy a údržby silnic. Prostor je po většinu roku nevyužívaný, částečně zanedbaný a znečištěný odpady. V případě přestavby na odpočívadlo by byl rekultivován. V prostoru dálničního odpočívadla by se nacházela dálniční kaple podle návrhu Lukáše Němce. Těmto dvěma tvarově výrazným stavbám by zvolené řešení ideálně nemělo konkurovat, ale vhodně je doplnit. V stavbě kaple je zdůrazněná hmota tvaru a jasná tektoničnost, se kterou by odlehčené zastřešení odpočívadla mělo kontrastovat. Diagonála pultové střechy je skloněna pod podobným úhlem jako původní terén a tak kopíruje průběh svahu. Sloupy nesoucí jednotlivé segmenty střechy by společně měly tvořit dojem kmenů skupiny stromů, pod něž je skryta samotná budova veřejných toalet a kavárny, jež je na odpočívadle umístěna. Podélná dispozice stavby tvoří přirozenou bariéru mezi dopravní částí odpočívadla a odpočinkovou zónou. Ve středu budovy je umístěna chodba, která spojuje tuto komunikační trasu vedoucí od parkoviště přes toalety a kavárnu k jednotlivým posezením a je zakončena dálniční kaplí. Celý prostor odpočívadla je rozdělen na dvě části plošší a členitější. Níže posazená je využita na plochy komunikací a parkovišť, členitější, výše posazená, je využita na relaxační zónu. Detailnímu dopravnímu řešení odpočívadla se tato práce nevěnuje, ovšem jakékoliv navržené dopravní řešení by mělo splňovat zásady, které se tato práce snaží ctít a to především oddělení dopravní a relaxační části. Dopravní řešení naznačené v situačním výkresu vychází z minimálních prostorových nároků popsanych v knize *Dopravní systémy a stavby*.

Jedním z inspiračních zdrojů byla i tvorba japonských zahrad a některé zásady jejich stavby byly v návrhu použity. Jedním z nich je snaha o více pohledové řešení. Dvě pobytové terasy otevírají různé pohledové plány v krajině. Dalšími prvky typickými pro japonskou zahradu je přítomnost vodní hladiny. V tomto případě jezírka by to bylo situováno v prohlubni, která již v tomto území existuje. Ve většině japonských zahrad je umístěn i malý chrám, v čajových zahradách pak čajový pavilón. Logickým východiskem bylo umístění dálniční kaple, která je například v Německu běžnou součástí dálničních odpočívadel. Slouží jako útočiště nejen pro věřící, ale i pro běžné návštěvníky odpočívadla a je ideálním intimním prostorem pro naprosté zklidnění smyslů v průběhu náročné cesty. Umístění kaple pak typologicky navazuje na barokní tradici božích muk, které jsou neodmyslitelnou součástí české krajiny. Autor kaple se v průběhu tvorby interiéru inspiroval barokními principy. Podél cest by

byly vysazeny jedno i oboustranné aleje, které kombinují dojem pobytu v přírodě a při dodržení rozestupů, v tomto případě 8 metrů, nevytvářejí neprůhlednou clonu, za níž by se mohly hromadit odpadky. Dva táhlé oblouky cesty odkazují na cesty tobiiši tzv. hadovité linie, které opticky cestu prodlužují. „Podstatnou složkou utváření japonské zahrady je šakkei, vypůjčená nebo přejatá krajina. Jedná se o typ zahradní tvorby, kdy se okolní krajina v bezprostřední blízkosti zahrne do projektu a realizace aby došlo ke splynutí obou.“ (Berger, 2012, str. 140) V tomto případě se jedná o stavbu Hospitalu Kuks na protější straně údolí. Součástí návrhu odpočívadla byl i mobiliář posezení, v podobě ze všech stran otevřené krychle s vetknutým stolem, který je součástí konstrukce. Tyto konstrukce je možno spojovat do větších celků podle potřeby. Dešťová voda je směřována do jednoho rozšířeného sloupku.

V neposlední řadě je nutné upozornit, že toto dálniční odpočívadlo by se nacházelo na dálniční trase z Polska do České republiky a bylo by tak jedním z prvních míst, se kterým by se návštěvník z Polska setkal.

Šimon Kiriakovský.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KOTAS, Patrik. *Dopravní systémy a stavby*. Vyd. 1. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2002, 353 s. ISBN 80-01-02321-4.

BERGER, Frank von. *Japonská zahrada: inspirace z Dálného východu*. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 2012, 256 s. ISBN 978-80-242-3380-2.